7/3305 239 -3-

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

SAYI : B.02.0.1.HM.KİT.03.02.52321/1
KONU: 01.02.01* 9546

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: Başbakanlığa muhatap 19.01.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3305-8461/20577 sayılı yazınız.

Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya tarafından sayın Başbakanımıza tevcih edilen soru önergesinde belirtilen hususlar hakkında hazırlanan not ekte sunulmaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı

EK:1

7/3305 24-4-

SORU 1

Devlet Bankalarının toplam görev zararları 20 milyar dolar mıdır? Yoksa 35 milyar dolar mı?

Cevap: Bilindiği üzere 03.01.2001 tarihinde; birikmiş görev zararı alacaklarından mahsup edilmek üzere Ziraat Bankası'na 2 katrilyon TL ve 500 milyon ABD Doları değerinde Özel Tertip Devlet Tahvili, Halk Bankası'na ise 2 katrilyon TL ve 250 milyon ABD Doları değerinde Özel Tertip Devlet Tahvili verilmiştir. Bu tutarlar düşüldükten sonra 04.01.2001 itibariyle kamu bankalarının birikmiş görev zararları (1 ABD Doları= 663.827 TL) yaklaşık olarak Tablo 1 deki gibidir.

Tablo 1

BANKALAR	GÖREV ZARARI TUTARI	
	TL (trilyon)	ABD Doları (milyon)
ZİRAAT BANKASI	5.773	8.696
HALK BANKASI	4.159	6.265
EMLAK BANKASI	5	7.5
TOPLAM	9.942	14.968,5

SORU 2

Devlet bankaları tek tek ne görev yaptılar da bu kadar zarar oluştu? Bu görevleri onlara hangi politikacılar verdi?

SORU 3

Ciddi bir İngiliz ekonomi gazetesinin (Financial Times) geçen hafta yayınladığı bir yazıya göre, Türkiye'deki devlet bankalarından politik gücü kuvvetli olan insanlar kredi alıyor ve bunu geri ödemedikleri için görev zararları büyüyor. İngiliz gazetesinin bu iddiası doğru mudur? Görev zararları içinde kişilere, özel ve devlet şirketlerine verilen pay nedir?

Cevap: Kamu bankalarının görev zararı tutarları; aşağıda belirtilen çeşitli Kanun ve Kararnameler uyarınca, tarım kesimi ile esnaf, sanatkar, genç ve kadın girişimcilerin desteklenmesi amacıyla ve TÖBANK ile SÜMERBANK ve Denizcilik Bankası'nın devrine ilişkin bu bankalara verilen görevlerle, tabii afetler nedeniyle yine sayılan kesimlere yapılan kredi destekleri sonucunda ortaya çıkan zararları ifade etmekte ve bankalarca bilançolarında zarar olarak değil ancak, Aktif hesaplarında "Hazineden olan Alacaklar" kaleminde izlenmektedir. Bankaların görev zararı alacakları sınırlı bütçe imkanları nedeniyle Hazinece zamanında ödenemediğinden bunlara Kanunlar ve Kararnamelerle belirlenen faiz oranları tahakkuk ettirilmektedir.

Bankaların anılan görev zararı hesapları Bankalar Yeminli Murakıplarınca incelenmekte ve Kanun ve Kararnamelerle belirlenen usul ve esaslarla bankacılık

kurallarına uygun olup olmadığı raporlarla tespit edilerek sonuçları Hazine Müsteşarlığı'na bildirilmektedir. Raporlara göre kesinleştirilen görev zararları tamamen ilgili Kanun ve Kararnamelerde belirtilen ve yukarıda sayılan tarım kesimi ile esnaf, sanatkar, genç ve kadın girişimcilere yönelik destekleme uygulamalarından kaynaklanmakta olup, bankalar ya da diğer finansman kuruluşlarıyla herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır.

Görev zararlarının yıllardır Türkiye genelinde tarım kesimi, esnaf ve sanatkar kesimi ile doğal afetlerden zarar görenlere yapılan kredi desteğinden kaynaklandığı gözönüne alındığında, kişiler, özel şirketler ayırımı yapmak Hazine Müsteşarlığınca mümkün olmamakta, devlet şirketleri ise bahsi geçen Kanun ve Kararnamelerde görevlendirildiği takdirde verilen göreve göre alacaklı olabilmektedir.

T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.'NİN 31.12.1999 TARİHİ İTİBARİYLE KESİNLEŞMİŞ GÖREV ZARARI ALACAKLARINA BAZ TEŞKİL EDEN KANUN VE BAKANLAR KURULU KARARLARI

1. Muhtelif Kararnameler

- 12/02/1984 tarih ve 84/7769 sayılı Tarımsal Sanayiler Kredisi hakkında Karar
- 11/03/1987 tarih ve 87/11559 sayılı GSM 103 Programı çerçevesinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca gerçekleştirilecek sığır ithalatın kur riskinin karşılanması Hakkında Karar
- 17/07/1995 tarih ve 95/7225 sayılı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Onarım Projesi hakkında Karar
- 18/10/1995 tarih ve 95/7418 sayılı hayvancılığın geliştirilmesine yönelik açılacak krediler hakkında Karar
- 04/05/1995 tarih ve 95/6820 sayılı hayvancılığın geliştirilmesi ve orman köylülerinin kalkındırılmasının sağlanması hakkıda Karar
- 11/04/1996 tarih ve 96/8021 sayılı tabii afete maruz kalan yörelerde gerçekleştirilecek kredi ertelemeleri ve yeniden kredi kullandırımları hakkında Karar
- 01/10/1996 tarih ve 96/8575 sayılı 1996 yılına ilişkin olarak tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi ertelemesi hakkında Karar
- 01/10/1996 tarih ve 96/8574 sayılı tabii afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak hububat tohumluğu hakkında Karar
- 99/09/1995 tarih ve 97/9975 sayılı tabii afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılıacak hububat tohumluğu hakkında Karar
- 12/08/1997 tarih ve 97/9792 sayılı 1997 yılına ilişkin olarak tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi ertelemesi hakkında Karar
- 03/04/1997 tarih ve 97/9300 sayılı 1997 yılında meydana gelen don afeti nedeniyle zarar görenlerin kredi borçlarının ertelenmesi ve yeniden kredi kullandırılması hakkında Karar
- 01/12/1997 tarih ve 97/10415 sayılı 1997 yılında çayır ve mera hayvancılığı yapan üreticilerin kredi borçlarının ertelenmesi hakkında Karar

- 27/05/1998 tarih ve 98/11130 sayılı tabii afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak hububat tohumluğu hakkında Karar
- 31/03/1998 tarih ve 98/10833 sayılı 1998 yılına ilişkin olarak Tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi ertelemesi Karar
- 01/09/1998 tarih ve 98/11680 sayılı su ürünleri avlayan, yetiştiren kişilerin Kredi borçlarının ertelenmesi hakkında Karar
- 27/05/1998 tarih ve 98/11128 sayılı 1998 yılında çeşitli illerde meydana gelen sel felaketi nedeniyle zarar görenlerin kredi borçlarının ertelenmesi ve bu kişilere yeni kredi kullandırılması hakkında Karar
- 06/11/1998 tarih ve 98/12049 sayılı 1998 yılında çayır ve mera hayvancılığı yapan üreticilerin kredi borçlarının ertelenmesi hakkında Karar
- 19/03/1999 tarih ve 99/12637 sayılı 1999 yılına ilişkin olarak tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi ertelemesi hakkında Karar
- 08/10/1999 tarih ve 99/13411 sayılı Çiftçilerin 1999 yılı hasat döneminde TSKB ve TMO'ne sattıkları ürün bedellerinden kalan alacaklarının, T.C. Ziraat Bankası'na ve T.T.K.K'ne olan tarımsal kredi borçlarına mahsubu hakkında Karar
- 26/08/1999 tarih ve 99/13288 sayılı TSKB'nin 1998 yılı ürünü alımlarının finansmanı amacıyla T.C.Ziraat Bankası'ndan kullandıkları kredinin, DFİF'den kullandırılan kredi koşullarına dönüştürülmesi hakkında Karar

2. 8/7/1948 tarih ve 5254 sayılı muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesi hakkında Kanun

3. 17/7/1989 tarih ve 89/25 sayılı kimyevi gübre kredi faiz oranlarının 12 puan düşürülmesi hakkında PKKK

4. 12/8/1993 tarih ve 93/4725 sayılı, 7/5/1995 tarih ve 95/6969 sayılı, 9.3.1999 tarih ve 99/12520 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ile Birlikleri eliyle yapılan ürün alımlarında kaynak israfının önlenmesi ve üreticiye doğrudan destek sağlanması hakkında Kararlar

5. 15/12/1993 tarih ve 93/5096 sayılı çay bahçelerinin ıslahı ve kaliteli çay üretiminin temini amacıyla budamaya tabi tutulan çaylıklar nedeniyle üreticilerin uğradığı gelir kaybının tazmini hakkında Karar

6. 10/12/1985 tarih ve 85/10151 sayılı tohumculuğun teşvik edilmesi hakkında Karar

T. HALK BANKASI'NIN 31.12.1999 TARİHİ İTİBARİYLE KESİNLEŞMİŞ GÖREV ZARARI ALACAKLARINA BAZ TEŞKİL EDEN KANUN VE BAKANLAR KURULU KARARLARI

1. 21/5/1992 tarih ve 92/3067 sayılı TÖBANK'ın bütün aktif ve pasifleriyle T.Halk Bankası'na devrine ilişkin Karar.

2. 31/8/1993 tarih ve 93/4790 sayılı genç-kadın girişimcilere düşük faizli kredi kullandırılması hakkında Karar.

3. 10/5/1993 tarih ve 93/4415 sayılı, 3/7/1998 tarih ve 98/11130 sayılı esnaf ve sanatkarlar kooperatiflerinin kefaletiyle düşük faizli kredi kullandırılması hakkında Karar.

4. 6/1/1995 tarih ve 95/6565 sayılı Sümerbank'ın borç, alacak ve mevduatı ile T.Halk Bankası'na devri hakkında Karar.

5. Tabii Afet Kararnameleri

- 29/04/1998 tarih ve 98/11099 sayılı Edirne Alipaşa yangını nedeniyle zarar gören esnaf, sanatkar ve ticaret erbabına yeni kredi kullandırılması hakkında Karar.

- 24/06/1998 tarih ve 98/11301 sayılı Tabii afete maruz kalan yörelerde faaliyette bulunanların kredi borçlarının ertelenemsi ve bu kişilere yeni kredi kullandırılması hakkında Karar.